

REPUBLIKA HRVATSKA

Ministarstvo zaštite
okoliša i energetike

Pregled podataka o ukidanju statusa otpada i nusproizvodima u 2017. godini

KLASA: 351-02/19-01/15

URBROJ: 427-13-8-19-1

Pregled podataka o ukidanju statusa otpada i nusproizvodima u 2017. godini

Zagreb, veljača 2019.

Ministarstvo zaštite okoliša i energetike, Radnička cesta 80/7, 1000 Zagreb, Hrvatska,
www.mzoe.hr i www.haop.hr

Sadržaj

Sažetak	2
1. UKIDANJE STATUSA OTPADA	3
1.1. Uvod.....	3
1.2. Zakonodavni okvir.....	3
1.3. Ukidanje statusa otpada od 2015. do 2017. godine.....	6
2. NUSPROIZVODI.....	10
2.1. Uvod.....	10
2.2. Zakonodavni okvir.....	10
2.3. Količine nusproizvoda od 2015. do 2017. godine	11
Prilog 4. Uputa Ministarstva zaštite okoliša i energetike u vezi članka 6. stavka 3. Pravilnika o nusproizvodima i ukidanju statusa otpada	14
Izvori podataka	15
Popis tablica.....	15
Popis slika	16

Napomena: Sukladno članku 73. stavku 3. „Zakona o izmjeni i dopuni Zakona o zaštiti okoliša“ (NN 118/18 od 27. prosinca 2018.) te brisanjem Hrvatske agencije za okoliš i prirodu (HAOP) iz sudskog registra (17. siječnja 2019. godine) Ministarstvo zaštite okoliša i energetike, Radnička cesta 80, 10 000 Zagreb, OIB: 19370100881 preuzelo je zaposlenike, poslove, prava i obveze Agencije, kao i imovinu, opremu, pismohranu i drugu dokumentaciju. Slijedom navedenog, sve poslove i obveze u daljnjem tekstu koje se odnose na Hrvatsku agenciju za okoliš i prirodu od 1. siječnja 2019. godine preuzima Ministarstvo.

S obzirom da u zakonodavnom okviru i dalje stoji da Hrvatska agencija za okoliš i prirodu prikuplja Izvješća o ukidanju statusa otpada i nusproizvodima i u ovom Pregledu podataka na pojedinim mjestima se još uvijek spominje Hrvatska agencija za okoliš i prirodu.

Sažetak

Tvrtke upisane u Očevidnik za ukidanje statusa otpada i u Očevidnik nusproizvoda dužne su dostavljati podatke na propisanim obrascima do 1. ožujka tekuće kalendarske godine za prethodnu kalendarsku godinu.

Tijekom 2017. godine ukupno je 27 tvrtki bilo upisano u Očevidnik za ukidanje statusa otpada (u 2016. godini ukupno je 19 tvrtki bilo upisano u Očevidnik za ukidanje statusa otpada). Ukupno prijavljena količina otpada koja je ušla na postupke oporabe u 2017. godini iznosila je 80.457,27 tona, što je za 15% manje u odnosu na prethodnu godinu kada je količina otpada koja je ušla na postupke oporabe iznosila 94.758,63 tona. Od prijavljenih količina otpada koje su ušle u obradu, najviše se odnosilo na otpadno staklo (35%).

Po obradi, količina proizvedenog materijala/ proizvoda kojima je ukinut status otpada iznosi 100.241,71 tona, što je za 29% više nego prethodne godine, kada je prijavljena količina od 77.751,74 tona. Najveći udio u ukupnoj količini proizvoda za proizvodnju kojih je korišten oporabljeni materijal čini staklo (36%), polimerna sirovina (36%) i reciklirani agregat (17%).

Osobe koje su ukidale status otpada na temelju kriterija utvrđenih na razini Europske unije za određene vrste otpada (željezni, čelični, aluminijski i bakreni otpadci te stakleni krš iz oporabe otpadnog stakla) nisu dužne upisati se u Očevidnik te nisu dužne dostavljati podatke na obrascima propisanim Pravilnikom o nusproizvodima i ukidanju statusa otpada (NN 117/2014). Stoga ovaj Pregled podataka ne prikazuje eventualne količine koje su prema navedenim kriterijima i procedurama oporabljene, nakon čega je izlazni materijal s ukinutim statusom otpada upućen na tržište.

Tijekom 2017. godine ukupno je 165 tvrtki bilo upisano u Očevidnik nusproizvoda (u 2016. godini bilo je upisano 98 tvrtki). Ukupno prijavljena količina nusproizvoda u 2017. godini iznosi 480.682,13 tona, što je značajno povećanje od oko 85% u odnosu na prethodnu godinu kada je prijavljeno 259.606,69 tona. Od prijavljenih količina najviše je prijavljeno nusproizvoda gnoja i gnojovke (32%), nusproizvoda od obrade drva (30%) te nusproizvod biljnog podrijetla (15%).

1. UKIDANJE STATUSA OTPADA

1.1. Uvod

Okvirna direktiva o otpadu (2008/98/EC) uvodi postupak za ukidanje statusa otpada (eng. End-of-waste (EoW) criteria), koji je odgovarajuće prenesen u Zakon o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13, 73/17, 14/19). Ovaj koncept obuhvaća skup uvjeta koje materijal koji potječe iz otpada mora ispuniti, a koji garantiraju kvalitetu budućeg materijala takvu da taj materijal neće biti odbačen ni da će imati negativan utjecaj na zdravlje ljudi i okoliš. Njime se potiče proizvodnja sekundarnih sirovina bolje kvalitete definiranjem tehničkih i okolišnih minimuma, koje proizvod odnosno materijal mora ispuniti. Smatra se da proces ukidanja statusa otpada poboljšava hijerarhiju gospodarenja otpadom jer omogućuje da se pod normiranim uvjetima otpad pretvori u proizvod koji se može staviti na tržište i dati mu dodanu vrijednost.

1.2. Zakonodavni okvir

Hrvatska agencija za okoliš i prirodu (u daljnjem tekstu Agencija) prikuplja Izvješća o ukidanju statusa otpada sukladno stavku 7. članka 7. Pravilnika o nusproizvodima i ukidanju statusa otpada (NN 117/14) (u daljnjem tekstu Pravilnik), te Potvrde o upisu u Očevidnik za ukidanje statusa otpada sukladno stavku 5. istog članka Pravilnika.

Sukladno članku 15. stavku 1. Zakona o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13) (u daljnjem tekstu Zakon) određeni otpad prestaje biti otpad ako je prošao postupak oporabe, uključujući recikliranje i ako udovoljava posebnim kriterijima utvrđenim u skladu sa sljedećim uvjetima:

1. tvar ili predmet uobičajeno se koristi u posebne svrhe,
2. za takvu tvar ili predmet postoji tržište ili potražnja,
3. tvar ili predmet ispunjava tehničke zahtjeve za posebne svrhe i zadovoljava postojeće zakonodavstvo i norme koje važe za proizvode i
4. uporaba tvari ili predmeta neće dovesti do štetnih učinaka na okoliš ili zdravlje ljudi.

Sukladno članku 6 (1) Pravilnika posebni kriteriji za ukidanje statusa otpada su:

- propisani Dodatkom V. Dijelovi 1., 2., 3., 4., 5. i 6. Pravilnika u slučaju kada se ukida status otpada za tvar ili predmet propisanu tim Dodatkom te
- Dodatkom V. Dio 7. Pravilnika u slučaju kada se ukida status otpada za tvar ili predmet koji će se koristiti u istu svrhu za koju je tvar ili predmet, koji ima status otpada, prvobitno bio proizveden ili napravljen.
- Svaka pošiljka otpada kojem se ukida status otpada mora biti popraćena Izjavom o sukladnosti na obrascu propisanom Pravilnikom, izdanom od osobe koja obavlja odgovarajući postupak oporabe odnosno uvoznika u slučaju isporuke u Republiku Hrvatsku.

Sukladno članku 6. Pravilnika osoba koja obavlja postupak oporabe mora koristiti sustav upravljanja koji mora uključivati provjere i evidenciju i odgovarajuću dokumentaciju u pisanom odnosno elektroničkom obliku za svaku pojedinu zaprimljenu pošiljku otpada i šaržu:

- vizualna provjera pošiljke otpada i podataka navedenih u pripadajućem Pratećem listu,
- evidencija o provjeri ulazne pošiljke otpada i prateće dokumentacije koji sadrži sljedeće: datum, broj Pratećeg lista i ime i prezime osobe koja je obavila nadzor,
- evidencija o provjeri oporabe koji sadrži sljedeće: poveznicu pojedinog Pratećeg lista i odgovarajućeg broja šarže otpada, datum formiranja šarže te datume s odgovarajućim postupcima mjerenja i postupanja sa šaržom sukladno Dodatku V. ovoga Pravilnika,
- evidencija o provjeri šarže, koja je prošla postupak oporabe, koja sadrži zapise o poduzetim postupcima provjere ispunjavanja propisanih uvjeta, odgovarajuće norme odnosno specifikacije za pojedinu šaržu kao i rezultate odgovarajućih ispitivanja koja obavlja ovlaštenu laboratorij na godišnjoj razini sukladno Dodatku V. ovoga Pravilnika.

Sukladno članku 6, stavku 3. Pravilnika sukladnost sustava upravljanja dokazuje se potvrdom koju je izdala osoba akreditirana za ocjenu sukladnosti sukladno Uredbi Komisije br. 765/2008 od 9. srpnja 2008. godine kojom se utvrđuju zahtjevi za akreditaciju i nadzor nad tržištem koji se odnose na stavljanje na tržište proizvoda te kojom se povlači Uredba (EEZ) br. 339/93 (SL L 218, 13. 8. 2008.) ili osoba koja je sukladno posebnom propisu koji uređuje zaštitu okoliša ovlaštena za obavljanje stručnih poslova za potrebe sustava upravljanja okolišem i neovisno ocjenjivanje. U slučaju otpada za kojeg su posebni kriteriji propisani odgovarajućim prethodno spomenutim Uredbama ne primjenjuju posebni kriteriji za ukidanje statusa otpada propisani Pravilnikom. Ova odredba Pravilnika se primjenjuje kroz Uputu Ministarstva zaštite okoliša i energetike (u daljnjem tekstu Ministarstvo) koja je navedena u Prilogu 1.

Nadalje, članak 15. Zakona propisuje da se na određivanje ukidanja statusa određene vrste otpada (papir, staklo, guma, tekstil, agregat, metal) za koje su kriteriji utvrđeni na razini EU, primjenjuju propisi Unije kojima se utvrđuju kriteriji za ukidanje statusa te vrste otpada.

Nadležno tijelo za provedbu Uredbe Vijeća EU br. 333/2011 o utvrđivanju kriterija za određivanje kada određene vrste otpadnih metala prestaju biti otpad sukladno Direktivi 2008/98/EZ Europskoga parlamenta i Vijeća je Ministarstvo. Ukoliko za pojedinu vrstu otpada nije utvrđen kriterij na razini EU, posjednik može ukinuti status otpada uz prethodno ishodaenje potvrde Ministarstva o upisu u Očevidnik za ukidanje statusa otpada. Ministarstvo, na zahtjev posjednika, izdaje potvrdu o upisu u Očevidnik za ukidanje statusa otpada ako utvrdi da su za određenu vrstu otpada ispunjeni posebni kriteriji za ukidanje statusa te vrste otpada, uzimajući u obzir obvezujuća pravna stajališta izražena u odgovarajućim presudama Europskog suda, Hrvatske norme i ostale propise koji se odnose na proizvode i pravila struke. Stavkom 9. ovog članka Zakona propisano je da će se sadržaj zahtjeva za upis u Očevidnik za ukidanje statusa otpada i Očevidnik nusproizvoda, posebne kriterije za ukidanje statusa otpada, uključujući granične vrijednosti onečišćujućih tvari i štetan utjecaj tvari ili predmeta na okoliš, posebne

kriterije za određivanje nusproizvoda, sadržaj potvrde o upisu u Očevidnik za ukidanje statusa otpada i Očevidnik nusproizvoda te način i uvjete provedbe propisa EU kojima se utvrđuju kriteriji za ukidanje statusa pojedine vrste otpada i zadaće Ministarstva za provedbu tih propisa propisati pravilnikom.

Sukladno članku 7. stavku 7. Pravilnika, osoba upisana u Očevidnik za ukidanje statusa otpada dužna je do 1. ožujka tekuće kalendarske godine za prethodnu kalendarsku godinu dostaviti Izvješće o ukidanju statusa otpada na propisanom obrascu Agenciji u pisanom ili elektroničkom obliku ukoliko nije drugačije propisano posebnim propisom koji uređuje Registar onečišćavanja okoliša. Shodno tome te prema članku 15. Zakona za određene vrste otpada osobe koje su ukidale status otpada na temelju kriterija utvrđenih na razini EU je nisu dužne dostavljati podatke Agenciji. Na razini EU do sada su propisani kriteriji za ukidanje statusa otpada za:

- Željezne, čelične i aluminijske otpatke (Uredba Vijeća (EU) br. 333/2011). Uredba utvrđuje kriterije kada određeni metalni otpadci prestaju biti otpad sukladno Okvirnoj direktivi o otpadu 2008/98/EC od Europskog parlamenta i Vijeća. Uredba definira željezne i čelične otpatke kao „metalne otpatke koji se sastoje većinom od željeza i čelika“, a definira aluminijske otpatke kao „metalne otpatke koji se sastoje većinom od aluminijskih slitina“. Otpadni metali koji ulaze na postupke uporabe se moraju sastojati samo od željeza, čelika i aluminijskih slitina koje je moguće uporabiti. U postupke uporabe ne smiju ulaziti strugotine koje sadržavaju tekućine (npr. emulzije), kao bačve i spremnici (isključujući dijelove otpadnih vozila) koji su sadržavali ulja i boje. Opasni otpad ne smije ulaziti na postupke uporabe osim u slučaju da je moguće uporabom ukloniti sva opasna svojstva.
- Stakleni krš iz uporabe otpadnog stakla (Uredba Vijeća EU br. 1179/2012). Uredba utvrđuje kriterije kada stakleni krš prestaje biti otpad sukladno Okvirnoj direktivi o otpadu 2008/98/EC od Europskog parlamenta i Vijeća te definira stakleni krš kao „krš koji nastaje uporabom staklenog otpada“. Za većinu otpadnog stakla koje ulazi na postupke uporabe nisu propisani kriteriji na razini EU, odnosno propisani su samo kriteriji za staklo od spremnika, ravno staklo i staklo od posuda bez olova, a isključeno je staklo iz miješanog komunalnog otpada i zdravstvene njege kao i opasni otpad.
- Bakrene otpatke (Uredba Vijeća EU br. 715/2013). Uredba utvrđuje kriterije kada bakreni otpadci prestaju biti otpad sukladno Okvirnoj direktivi o otpadu 2008/98/EC od Europskog parlamenta i Vijeća te definira bakrene otpatke kao „metalne otpatke koji se sastoje većinom od bakra i bakrenih slitina“. Otpadni metali koji ulaze na postupke uporabe se moraju sastojati samo od bakra i bakrenih slitina koje je moguće uporabiti. U postupke uporabe ne smiju ulaziti strugotine koje sadržavaju tekućine (npr. emulzije), kao bačve i spremnici (isključujući dijelove otpadnih vozila) koji su sadržavali ulja i boje. Opasni otpad ne smije ulaziti na postupke uporabe osim u slučaju da je moguće uporabom ukloniti sva opasna svojstva.

Shodno gore navedenome u ovome Pregledu podataka navode se prijave obveznika koje mogu uključivati željezni, čelični, aluminijski, bakreni i stakleni otpad, osim gore navedenih vrsta otpada, ukoliko ispunjavaju kriterije iz Pravilnika.

1.3. Ukidanje statusa otpada od 2015. do 2017. godine

Do kraja 2017. godine u Očevidniku za ukidanje statusa otpada bilo je prijavljeno 27 tvrtki. Tijekom 2016. godine ukupno je 19 tvrtki bilo upisano u Očevidnik za ukidanje statusa otpada, u 2015. godini bilo je upisano 10 tvrtki, dok je u 2014. godini bila upisana samo jedna tvrtka (Tablica 1.).

Tablica 1. Broj upisanih tvrtki u Očevidnik za ukidanje statusa otpada po godinama

Godina	Broj upisa u Očevidnik
2014.	1
2015.	10
2016. ¹	7
2017.	9
Ukupno:	27

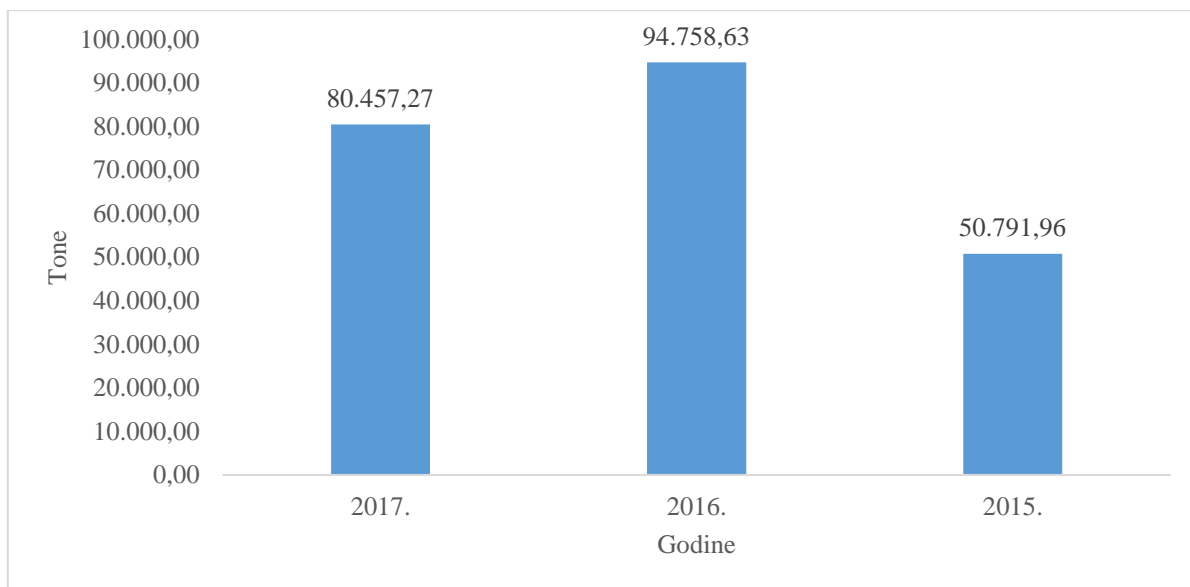
Izvor: MZOE

Sve tvrtke upisane u Očevidnik tijekom 2017. godine su prijavile podatke o količinama otpada kojima je ukinut status otpada. Za očekivati je da će se količine s godina povećavati s povećanjem upisanih tvrtki u Očevidnik ukidanja statusa otpada.

Za 2017. godinu četiri tvrtke su prijavile da nisu obavljale postupke oporabe za koje su upisane u Očevidnik ukidanja statusa otpada. Ukupno prijavljena količina otpada koja je ušla na postupke oporabe u 2017. godini iznosila je 80.457,27 tona, što je za 15% manje u odnosu na prethodnu godinu kada je količina otpada koja je ušla na postupke oporabe iznosila 94.758,63 tona (slika 1.). U 2015. godini ukupno prijavljena količina otpada koja je ušla na postupke oporabe iznosila je 50.791,96 tona.

---

¹ Prilikom izrade Pregleda podataka o ukidanju statusa otpada za 2016. godinu u Očevidniku za ukidanje statusa otpada bilo je prijavljeno 8 tvrtki u 2016., ali je naknadno tvrtka MLM Group-Zagreb d.o.o. izbrisana iz Očevidnika jer je tvrtka u stečajnom postupku.

Slika 1. Odnos prijavljenih količina otpada koje su ušle na postupke uporabe, nakon kojih je izlaznom materijalu/proizvodu ukinut status otpada u periodu od 2015. - 2017. godine (Izvor: MZOE)

U tablici 2. dan je popis prijavljenih količina otpada koje su ušle na postupak uporabe od 2015. do 2017. godine. U sve tri godine prikupljanja podataka najviše je ušlo na uporabu otpadnog stakla.

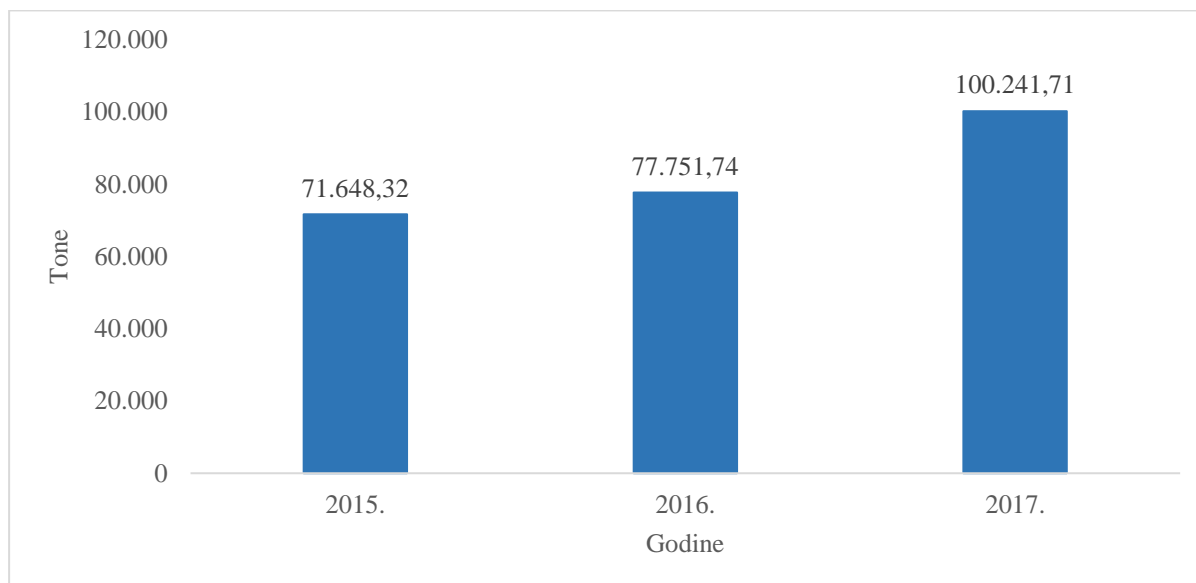
Tablica 2. Popis prijavljenih količina otpada koje su ušle na postupak uporabe od 2015. do 2017. godine

Vrsta otpada	Količina 2015 (t)	%	Količina 2016 (t)	%	Količina 2017 (t)	%
Staklo	35.524,53	70	41.740,56	44	28.482,21	35
Građevinski otpad	0,00	0	966,85	1	19.557,84	24
EE otpad	0,00	0	0,00	0	11.564,26	14
Biorazgradivi otpad za aerobnu obradu (kompostiranje)	0,00	0	9.342,47	10	7.351,51	9
Biorazgradivi otpad za anaerobnu obradu	7.672,51	15	10.743,51	11	6.982,31	9
Otpad od drva i drugi biootpad	5.578,16	11	0,00	0	3.613,61	4
Otpad od plastike	1.918,10	4	30.980,57	33	2.581,57	3
Loživo ulje	0,00	0	881,58	1	122,30	0
Otpadni tiskarski toneri	2,63	0	15,30	0	116,13	0
Otpadna odjeća i tekstil	96,05	0	87,78	0	80,13	0
Ostalo	0,00	0	0,00	0	5,40	0
Ukupno:	50.791,98	100	94.758,63	100	80.457,27	100

Izvor: MZOE

Po uporabi, količina izlaznog materijala/proizvoda s ukinutim statusom otpada za 2017. godinu iznosila je 100.241,71 tona, što je za 29% više nego prethodne godine kada je prijavljena količina od 77.751,74 tona dok je količina izlaznog materijala/proizvoda s ukinutim statusom otpada za 2015. godinu iznosila 71.648,32 tone. Na slici 2. prikazan je odnos prijavljenih

količina izlaznog materijala/proizvoda nastalog oporabom, kojem je ukinut status otpada u periodu od 2015. do 2017. godine gdje se bilježi logičan lagani trend povećavanja količina.

Slika 2. Odnos prijavljenih količina izlaznog materijala/ proizvoda nastalog oporabom, kojem je ukinut status otpada u periodu od 2015. do 2017. godine (Izvor: MZOE)

U tablici 3. su dani podaci o nazivu i količini izlaznog materijala/proizvoda kojemu je nakon postupka oporabe ukinut status otpada za period od 2015. do 2017. godine. U sve tri godine najveći udio u ukupnoj količini proizvoda za proizvodnju kojih je korišten oporabljeni materijal čini staklo.

Tablica 3. Podaci o nazivu i količini izlaznog materijala/proizvoda kojemu je nakon postupka oporabe ukinut status otpada od 2015. do 2017- godine

Naziv proizvoda	Količina proizvoda (t) 2017	%	Količina proizvoda (t) 2016	%	Količina proizvoda (t) 2015	%
stakleni granulat (ambalažni i flat) i stakleni agregat	36.299,07	36	37.303,43	48	35.112,45	49
Polimerna sirovina	36.198,11	36	28.985,30	37	30.530,19	43
Reciklirani agregat	17.480,52	17	874,83	1	0,00	0
Anaerobni digestat	3.855,03	4	3.715,70	5	350,00	0
Čvrsto biogorivo	3.539,71	4	0,00	0	5.578,16	8
Kompost I., II. I III. Klase i poboljšivač tla	2.596,13	3	1.825,53	2	0,00	0
Loživo ulje Aeks	122,30	0	881,58	1	0,00	0
Drvena ambalaža	73,90	0	4.080,71	5	0,00	0
Pamučne krpe i pamučnjak	60,10	0	69,36	0	74,90	0
Tonerski ulošci	11,44	0	15,30	0	2,63	0
ormar, komoda, ladičar, vitrina, noćni ormarić, stol, stolica, klupa, fotelja, krevet, naslonjač, tepih, odjeća, obuća, knjiga, slika, ukrasni predmeti i sl.	5,40	0	0,00	0	0,00	0

Naziv proizvoda	Količina proizvoda (t) 2017	%	Količina proizvoda (t) 2016	%	Količina proizvoda (t) 2015	%
Metalna ambalaža	0,00	0	0,00	0	0,00	0
Rabljeni rezervni dijelovi vozila	0,00	0	0,00	0	0,00	0
Ukupno:	100.241,71	100	77.751,74	100	71.648,33	100

Izvor: MZOE

Vežano za pitanja kvalitete podataka u određenim prijavama opažene su nesukladnosti između ključnih brojeva upisanih u bazu podataka O-GO - Očevidnici gospodarenja otpadom kojeg vodi Ministarstvo i ključnih brojeva otpada koji su ušli u postupak oporabe a koji su prijavljeni na izvješćima o ukidanju statusa otpada.

2. NUSPROIZVODI

2.1. Uvod

Nusproizvod označava sporedni proizvod koji u programu proizvodnje ima sporedno mjesto, koji ne ulazi u ono što je temeljno. S obzirom da u svakom proizvodnom procesu osim proizvoda odnosno materijala koji se namjerno proizvodi nastaje i jedan ili više tvari/materijala koji nisu glavni cilj proizvodnog procesa, a čije nastajanje se ne može izbjeći jako je važno znati prepoznati u kojem trenutku određeni materijal stvarno postaje otpad.

Zakonom o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13, 73/17) dana je definicija otpada kao tvari ili predmeta koji posjednik odbacuje, namjerava ili mora odbaciti. Otpadom se smatra i svaki predmet i tvar čije su sakupljanje, prijevoz i obrada nužni u svrhu zaštite javnog interesa.

Zakonom o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13, 73/17) dana je i definicija nusproizvoda gdje stoji da je nusproizvod tvar ili predmet koji je nastao kao rezultat proizvodnog procesa čiji primarni cilj nije proizvodnja te tvari ili predmeta. Posjednik nusproizvoda može s istim postupati kao s nusproizvodom, a ne kao s otpadom ako ishodi potvrdu Ministarstva o upisu nusproizvoda u Očevidnik nusproizvoda te ako tvar ili predmet koji se želi proglasiti nusproizvodom zadovoljava određene propisane uvjete. Objašnjenje i popis uvjeta koje tvar ili predmet treba zadovoljiti kako bi isti bilo proglašen nusproizvodom nalaze se u sljedećem poglavlju.

2.2. Zakonodavni okvir

Sukladno članku 14. Zakona posjednik tvari ili predmeta koji je nastao kao rezultat proizvodnog procesa čiji primarni cilj nije proizvodnja te tvari ili predmeta, može s istim postupati kao s nusproizvodom, a ne kao s otpadom ako ishodi potvrdu Ministarstva o upisu nusproizvoda u Očevidnik nusproizvoda. Ministarstvo, uzimajući u obzir smjernice Europske komisije, na zahtjev posjednika, izdaje potvrdu o upisu nusproizvoda u Očevidnik nusproizvoda ako utvrdi da tvar ili predmet iz stavka 1. ovoga članka, ispunjavaju sljedeće uvjete:

1. osigurana je daljnja uporaba te tvari ili predmeta,
2. tvar ili predmet se može upotrijebiti izravno bez dodatne obrade, osim uobičajenim industrijskim postupcima,
3. tvar ili predmet nastaje kao sastavni dio proizvodnog postupka i
4. daljnja uporaba tvari ili predmeta je dopuštena, odnosno tvar ili predmet ispunjava sve relevantne zahtjeve u pogledu proizvoda, zaštite okoliša i zdravlja ljudi za tu konkretnu uporabu i neće dovesti do značajnih štetnih učinaka na okoliš ili zdravlje ljudi.

Dodatni posebni kriteriji za određivanje nusproizvoda propisani su člankom 4. Pravilnika:

1. da postoji ugovor o prodaji stvari ili predmeta, za koju se traži upis u Očevidnik nusproizvoda, između posjednika te stvari ili predmeta i budućeg korisnika te stvari ili predmeta,
2. posebnim propisom nije zabranjena uporaba te stvari ili predmeta,
3. tvar ili predmet za koju se traži upis u Očevidnik nusproizvoda udovoljava specifikaciji budućeg korisnika stvari ili predmeta za koju se traži upis u Očevidnik nusproizvoda.

Sukladno članku 14. stavku 3. Zakona, Ministarstvo može rješenjem odbiti upis u Očevidnik nusproizvoda ako utvrdi da je posebnim propisima kojima se uređuje postupanje s proizvodima ili gospodarenje otpadom, odnosno propisima Europske unije kojima se uređuje postupanje s proizvodima ili gospodarenje otpadom određeno da se s ostatkom proizvodnje postupa kao s otpadom ili je njegova daljnja uporaba zabranjena ili nisu ispunjeni ostali uvjeti iz ovoga članka.

Sukladno članku 5. stavak 6. Pravilnika, osoba upisana u Očevidnik nusproizvoda dužna je do 1. ožujka tekuće kalendarske godine za prethodnu kalendarsku godinu dostaviti Izvješće o nusproizvodima na propisanom obrascu Agenciji u pisanom ili elektroničkom obliku.

2.3. Količine nusproizvoda od 2015. do 2017. godine

Tijekom 2017. godine u Očevidnik nusproizvoda pri nadležnom Ministarstvu zaštite okoliša i energetike bilo je upisano ukupno 165 tvrtki (tablica 4.). U 2017. godini se ujedno i najveći broj tvrtki upisalo u Očevidnik, njih ukupno 71. U tablici 6. dan je prikaz broja upisanih tvrtki u Očevidnik nusproizvoda po godinama.

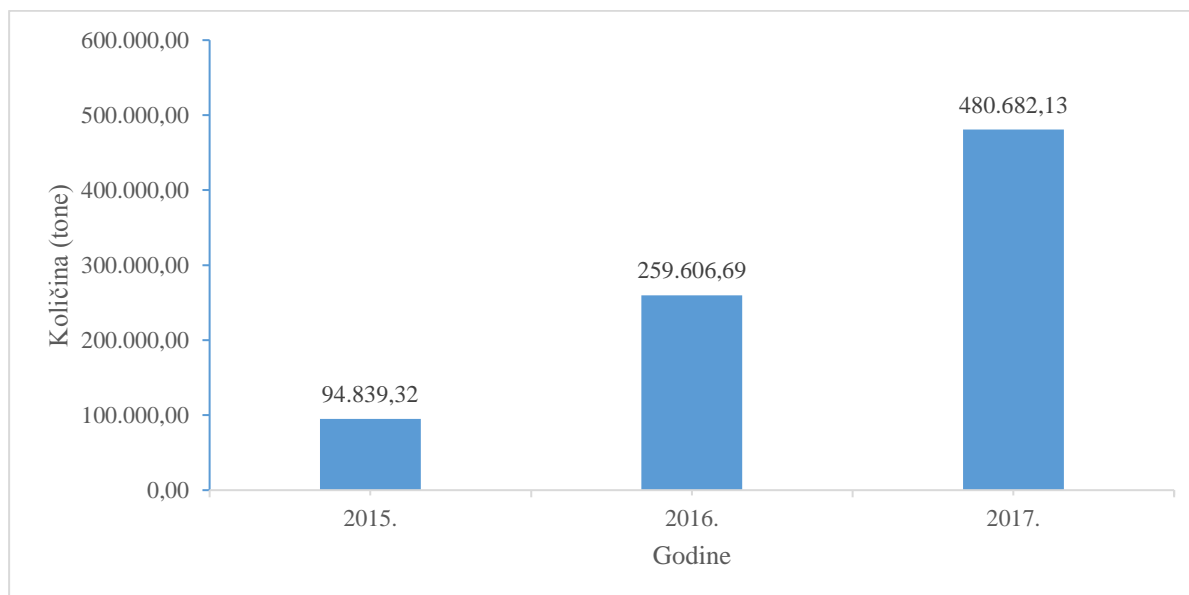
Od svih upisanih, šest tvrtki nije ispunilo obvezu propisanu Pravilnikom i nije prijavilo podatke o količinama nusproizvoda nastalih u 2017. godini. Od šest tvrtki koje nisu prijavile podatke o količinama nusproizvoda u 2017. godini za dvije tvrtke postoje saznanja da su u stečaju te se savjetuje da se za navedene tvrtke razmotri brisanje iz Očevidnika. Ostalih 160 tvrtki je ispunilo propisanu obvezu.

Tablica 4. Broj upisanih tvrtki u Očevidnik nusproizvoda po godinama

Godina	Broj upisa u Očevidnik
2014.	2
2015.	47
2016.	45
2017.	71
Ukupno:	165

Izvor: MZOE

Ukupno prijavljena količina nusproizvoda u 2015. godini iznosila je 94.839,32 tona. U 2016. godini bilježi se porast od 174% u odnosu na 2015. godinu i ukupno prijavljena količina nusproizvoda u 2016. godini iznosila je 259.606,69 tona. Ukupno prijavljena količina nusproizvoda u 2017. godini iznosila je 480.682,13 tona, što je ponovo značajno povećanje od oko 85% u odnosu na prethodnu godinu. Prikaz uzastopnog povećanja po godinama vidi se na slici 3.

Slika 3. Odnos prijavljenih količina nastalog nusproizvoda od 2015. do 2017. godine (Izvor: MZOE)

U 2017. godini od prijavljenih količina najviše je prijavljeno nusproizvoda gnoja i gnojovke (32%), nusproizvoda od obrade drva (30%) te nusproizvod biljnog podrijetla (15%). Prijavljene količine nastalog nusproizvoda u 2017. godini vidljive su u tablici 3.

Tablica 5. Prijavljene količine nastalog nusproizvoda u 2017. godini

Vrsta otpada	Količina (t)	Udio u ukupnoj količini (%)
Gnoj i gnojovka	151.958,55	32
Ostaci od korištenja drva	143.960,29	30
Nusproizvod biljnog podrijetla	72.732,12	15
Nusproizvod mliječnih prerađevina	67.270,05	14
Nusproizvod životinjskog podrijetla	16.912,09	4
Ostalo	14.196,82	3
Građevinski materijal	10.059,20	2
Pepeo	1.679,82	0
Metali	736,59	0
Tekstil	618,68	0
Polimeri	557,92	0
Ukupno:	480.682,13	100

Izvor: MZOE

Najveću količinu nusproizvoda u 2017. godini (408.689,00 tona) su koristile tvrtke u Hrvatskoj. Ostali dio od 71.993,09 tona nusproizvoda koristili su korisnici u inozemstvu (najvećim dijelom Italija i Slovenija (Tablica 5.).

Tablica 6. Količina izvoza nusproizvoda po državama u 2017. godini

Država	Količina izvezenog nusproizvoda (t)	Udio u ukupnoj količini (%)
Hrvatska	408.689,00	85,02
Italija	35568,9	7,40
Slovenija	24.518,29	5,10
Kina	2981,09	0,62
Austrija	2.679,87	0,56
Mađarska	2430,02	0,51
BiH	2.415,22	0,50
Francuska	520,8	0,11
Njemačka	394,62	0,08
Litva	371,31	0,08
Rumunjska	45,50	0,01
Češka	36,09	0,01
Španjolska	22,83	0,00
Srbija	8,55	0,00
Ukupno:	480.682,13	100,00

Izvor: MZOE

Vezano za ocjenu kvalitete podataka, postoje nedosljednosti između podataka o korisniku nusproizvoda prema podacima iz baze podataka O-GO - Očevidnici gospodarenja otpadom kojeg vodi Ministarstvo i podataka koji prijavljuju same tvrtke u izvješću u rubrici „tvrtka koja je preuzela nusproizvod“. Predlaže se provjera podataka te po potrebi ispravak i nadopuna istih.

Prilog 1. Uputa Ministarstva zaštite okoliša i energetike u vezi članka 6. stavka 3. Pravilnika o nusproizvodima i ukidanju statusa otpada

Pojašnjenje u svezi posebnih kriterija za ukidanje statusa otpada sukladno članku 6. stavku 2. Pravilnika o nusproizvodima i ukidanju statusa otpada (Narodne Novine br. 117/14)

Sustav upravljanja iz članka 6. stavka 2. Pravilnika može se uspostaviti u sklopu sustava upravljanja kvalitetom sukladno međunarodnoj normi ISO 9001:2008 ili ISO 9001:2015 ili u sklopu dobrovoljnog sustava za ekološko upravljanje i neovisno ocjenjivanje (sustav EMAS).

I.) Potvrda o sukladnosti (certifikatu) sustava upravljanja kvalitetom sukladno međunarodnoj normi ISO 9001:2008 ili ISO 9001:2015 od akreditiranog tijela sukladno Uredbi Komisije (EU) br. 765/2008 od 09. srpnja 2008. godine smatrat će se adekvatnom zamjenom za Potvrdu o sukladnosti sustava iz članka 6. stavka 3. Pravilnika o nusproizvodima i ukidanju statusa otpada NN 117/14, ukoliko su ispunjeni sljedeći posebni uvjeti:

- U području primjene Certifikata ISO 9001:2008 ili ISO 9001:2015 (opseg certifikacije) mora biti navedeno da se primijenjeni sustav upravljanja odnosi na ukidanje statusa otpada (za određenu tvar ili predmet) postupkom uporabe (određene vrste otpada),
- Postupci koje je potrebno poduzeti sukladno članku 6. stavku 2. Pravilnika o nusproizvodima i ukidanju statusa otpada NN 117/14 moraju se planirati i realizirati sukladno svim točkama standarda, a posebno moraju biti obrađeni u točkama 7 odnosno 8 (ISO 9001:2015). Realizacija proizvoda i 8 odnosno 9 (ISO 9001:2015) Mjerenje, analiza i poboljšavanje.
- Uz Certifikat potrebno je priložiti:
- Izvješće o auditu iz kojeg je vidljivo da su provjereni procesi, evidencije i uvjeti propisani odgovarajućim odredbama Pravilnika o nusproizvodima i ukidanju statusa otpada NN 117/14.
- Potvrdu o akreditaciji za certifikacijsko tijelo od nadležnog akreditacijskog tijela.

II.) Potvrdu kojom se dokazuje sukladnost sustava upravljanja iz članka 6. stavka 2. Pravilnika u okviru sustava EMAS izdaje verifikator odnosno akreditirana pravna osoba koja obavlja postupak verifikacije i validacije prema Uredbi (EZ) br. 1221/2009. EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA od 25. studenoga 2009. o dobrovoljnom sudjelovanju organizacija u sustavu upravljanja okolišem i neovisnog ocjenjivanja Zajednice (EMAS).

Za sada nema hrvatskih tvrtki koje imaju akreditaciju za EMAS, no verifikator za EMAS koji je akreditiran ili ima dozvolu u jednoj od država članica EU može obavljati navedene zadaće u Hrvatskoj, a pod uvjetima određenima iz članka 24. Uredbe (EZ) br. 1221/2009.

Izvori podataka

1. Hrvatska agencija za okoliš i prirodu, Pregled podataka o ukidanju sttusa otpada i nusproizvodima za 2016. godinu i 2015. godinu
2. Zakon o održivom gospodarenju otpadom („Narodne novine“, broj 94/13, 73/17)
3. Pravilnik o nusproizvodima i ukidanju sttusa otpada („Narodne novine“, broj 117/14)
4. End-of-waste criteria for biodegradable waste subjected to biological tretment (compost & digestate): Technical proposal; Hans Saveyn & Peter Eder 2014
5. Sofilić, T., 2015. Priručnik za polaznike „Izobrazbe o gospodarenju otpadom“. Zagreb: Metroalfa edukacije.
6. Abramović, M., 2015. Završni rad „Ukidanje statusa otpada“. Zagreb: Sveučilište u Zagrebu Geotehnički fakultet.
7. Fuk, B., 2016. Nusproizvod, deklasifikacija i ukidanje statusa otpada. Sigurnost, 58(4), 361-365.
8. <http://hjp.znanje.hr/index.php?show=search> (20.2.2019.)

Popis tablica

Tablica 1. Broj upisanih tvrtki u Očevidnik za ukidanje statusa otpada po godinama	6
Tablica 2. Popis prijavljenih količina otpada koje su ušle na postupak oporabe od 2015. do 2017. godine	7
Tablica 3. Podaci o nazivu i količini izlaznog materijala/proizvoda kojemu je nakon postupka oporabe ukinut status otpada od 2015. do 2017- godine	8
Tablica 4. Broj upisanih tvrtki u Očevidnik nusproizvoda po godinama.....	11
Tablica 5. Prijavljene količine nastalog nusproizvoda u 2017. godini.....	12
Tablica 6. Količina izvoza nusproizvoda po državama u 2017. godini	13

Popis slika

- Slika 1. Odnos prijavljenih količina otpada koje su ušle na postupke oporabe, nakon kojih je izlaznom materijalu/proizvodu ukinut status otpada u periodu od 2015. - 2017. godine 7
- Slika 2. Odnos prijavljenih količina izlaznog materijala/ proizvoda nastalog oporabom, kojem je ukinut status otpada u periodu od 2015. do 2017. godine..... 8
- Slika 3. Odnos prijavljenih količina nastalog nusproizvoda od 2015. do 2017. godine 12

REPUBLIKA HRVATSKA

Ministarstvo zaštite
okoliša i energetike

Radnička cesta 80/7, 10000 Zagreb

Tel + 385 1 4886 840

info@haop.hr

www.mzoe.hr i www.haop.hr